

Hər kəs doğulduğu torpağın, mənsub olduğu millətin, məmləkətin boy aldığı soyun bir parçasıdır. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse prezidenti, Birinci xanımı Mehriban Əliyeva məğrurluğu, müdrikliyi, məhəbbət, mərhəmət, nəcibliklə dolu qəlbi, insanseverliyi ilə tarixdə iz qoyan qüdrətli xatunlardandır.

Tanrı Mehriban xanım Əliyevanın qismətinə üç müqəddəs soyun işığından pay verib. O, iki böyük müəllim və alimin, yazıçı Mir Cəlal Paşayevin və jurnalist-pedaqoq Nəsir İmanquliyevin ocağında dünyaya gəlib. Atası AMEA-nın həqiqi üzvü Arif Paşayev fizika, texnika və kosmonavtika sahəsində qüdrətli alim olmaqla, Azərbaycanda ilk Milli Aviasiya Akademiyasının qurucusudur. Anası görkəmli alim, pedaqoq və ictimai xadim Aida xanım İmanquliyeva ərəb-məhcər ədəbiyyatının dünyada ilk qadın tədqiqatçısıdır. O, AMEA-nın Şərqşünaslıq İnstitutunun ilk qadın direktoru olmuşdur.

Mehriban xanım Əliyeva bütün ömrünü milli dövlətçilik tariximizin yenidən yazılmasına həsr edən, müasir Azərbaycan dövlətinin memarı Heydər Əliyev və insanlara ömrü boyu işıq paylayan Zərifə Əziz qızı Əliyevanın ocağının gəlinidir. Həyat yoldaşı Müzəffər Ali Baş Komandan, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevdir. Üç övlad anası, doqquz nəvənin nənəsidir. Bütün bunlar onun alın yazısı, Tanrıdan tale payı olsa da, həyat yolunu və fəaliyyət dairəsini özü müəyyən-ləşdirib.

Qloballaşan dünyaya, ümumbəşəri dəyərlərə töhfələrinə görə Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycanın və dünyanın bir sıra mükafatlarına layiq görülmüşdür. Yüzdə yüz mesenatları Beynəlxalq Xeyriyyə Fondunun Yaquət Xaç ordeni və “Qızıl Ürək” beynəlxalq mükafatları ilə təltif olunan xoşməramlı səfir kimi Şərq və Qərb ölkələrində şöhrət qazanıb. Ən böyük mükafatı ictimai-siyasi xadim kimi qazandığı xalq məhəbbəti, insan sevgisidir.

Sivilizasiyaları dialoqa, bəşəriyyəti birliyə, dostluğa çağıran, Şərqlə Qərbi İpək yoluna səsləyən Mehriban xanım Əliyeva 1995-ci ildə Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondunun, 1996-cı ildə Azərbaycan, ingilis və rus dillərində işıq üzü görən “Azərbaycan-İrs” jurnalının təməlini qoyub. Bu jurnalın kitab seriyasından olan layihələri müxtəlif dillərdə ayrı-ayrı ölkələrdə təqdim edilib. 2002-ci ildə Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidenti, 2004-cü ildə Milli Olimpiya Komitəsi İcraıyyə Komitəsinin və Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının üzvü, sonrakı illərdə isə sədr müavini seçilib. Göstərilən etimada hər zaman böyük məsuliyyətlə yanaşdığından qısa zaman kəsiyində bütün sahələrdə parlaq uğurlar əldə edib. Onun rəhbərliyi ilə Bakıda gerçəkləşən Avroviziya mahnı müsabiqəsi, Avropa Oyunları və İslam Həmrəyliyi Oyunları, Beynəlxalq konfrans, simpozium və forumlar, muğam müsabiqələri ölkəmizin nüfuzuna nüfuz qatıb.

Mehriban xanım Əliyeva 2005-ci ildə Milli Məclisə deputat seçilib. Həmin ildə müdafiə etdiyi “Eftanaziya və təbabətdə humanizm probleminə həsr olunan namizədlik dissertasiyası ilə elmi humanizmin əsasını qoyub. Onun təsis etdiyi Heydər Əliyev Fondu dünyaşöhrətli dövlət xadimi, ümummilli lider Heydər Əliyevin zəngin irsinin öyrənilməsi və onun yaratdığı milli dövlətçilik ideyalarının, Azərbaycançılıq

məfkurəsinin yeni nəsillərə çatdırılması və inkişaf etdirilməsi istiqamətində misilsiz xidmətlər göstərir. Mehriban xanım Əliyeva eyni zamanda Azərbaycan-Amerika və Azərbaycan-İngiltərə parlament-

Hacıbəyli kimi istedadlı gənclərini Qurani-Kərimin altından keçirərək Qori Müəllimlər Seminariyasına oxumağa göndərirdi. Sonralar bu müqəddəs ənənə Azərbaycanın qüdrətli maarifpərvərlərinin – Hacı Zeynalabdin Tağıyevin, Mahmud və Hacı İbrahimxəlil Ağaların, Mirzə Nəsrulla bəy Əmirovun, Cümhuriyyət illərində Cümhuriyyət qurucularının, ötən əsrin 70-ci illərində isə Azərbaycan rəhbəri Heydər Əliyevin dövlət idarəçilik təliminin əsas

dı: Azərbaycanın, Türkiyənin və Pakistanın özgürlük rəmzi olan bayraqlar!

Azərbaycan Mədəniyyət Fondunun və Heydər Əliyev Fondunun xətti ilə sənəti və mədəniyyəti himayə edən Mehriban xanım Əliyeva müasir Azərbaycandan əski çağlara cığır açmış oldu. Azərbaycanın tarixi abidələri, muğamları dünyanın maddi-mədəni inciləri sırasına yazıldı. “Muğam” jurnalının təsisçisi kimi şöhrət qazanan ölkənin I vitse prezidenti “Muğam” porta-

Azərbaycan qadını ən ağır döyüşlərdə ərinə, oğluna arxa olmuş, onunla çiyin-çiyinə dayanmışdır. Möhtəşəm Zəfər yürüşündə dövlət başçısı ilə yanaşı inamla addımlayan, sosial şəbəkə hesablarında müjdə paylaşımaları edən Mehriban xanım Qarabağın yaralarının sağaldılmasında da ən ön sırada gedir. 30 illik işğaldan, intizardan sonra bərpa olunan “Xarıbülbül” musiqi festivalının, “Vaqif Poeziya Günləri”nin, Molla Pənah Vaqifin dağıdılmış məqbərəsinin tarixi məscidlərin bərpası da onun adına yazılan əsl şərəf və layəqət nümunələridir.

Bu gün Azərbaycan qadınının haqq səsinə döən Mehriban xanım dünyaya sütlün gözü ilə baxır. Qloballaşan dünyanı tolerantlığa, dünyəvi dəyərlərə, insan haqlarına sayğıya çağırmaqla, Azərbaycan qadınının əsl obrazını bəşəriyyətə tanıdır.

Şərqin qüdrətli şəxsiyyətləri, xaqanları, pirlərə, övliyalara, Tanrı evlərinə, üləmalara ehtiram göstərib. Saraylarında fikir və düşüncə sahiblərini himayə etdikləri kimi, onların şərəfinə türbələr, məqbərələr ucaldırılıb. Bu gün Azərbaycanın ayrı-ayrı bölgələrində bir çox abidələrin və dini məbədlərin bərpa olunmasında Mehriban xanımın rolu böyükdür. Mehriban Əliyeva kilsələrə, sinaqoqlara da diqqət və qayğı ilə yanaşır.

Versal sarayının önündəki üç abidənin bərpasını məhz Heydər Əliyev Fondu öz üzərinə götürdü. Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə Əlimərdan bəy Topçubaşovun Fransadakı məzarı üzərində onun abidəsi ucaldırıldı. Mərasimdə Azərbaycanın Birinci xanımı da iştirak etdi. Mehriban xanım Əliyevanın dövlətə sədaqət, millətin keçmişinə hörmət hissi bununla bitmir, məhz onun diqqəti, iradəsi ilə Gürcüstanda torpaq müqəddəsliyinə qovuşan Mirzə Şəfi Vəzəh, Mirzə Fətəli Axundzadə, Əhməd bəy Ağayev kimi maarifpərvərlərin, dövlət xadimlərinin məzarları bərpa edildi, qəbirüstü abidələri yaradıldı. Mirzə Cəlilin, Nəriman Nərimanovun Tiflisdəki ev-muzeyləri təmir edildi. Heydər Əliyev Fondunun Gürcüstan nümayəndəliyi fəaliyyətə başladı və eyni siyasət Rusiyada da həyata keçirildi.

Mehriban Əliyevanın cəmiyyətin inkişafı naminə gördüyü müqəddəs işlər Azərbaycan qadınının ictimai-siyasi fəallığını daha da artırır. Bütün bunlar eyni zamanda siyasi proseslərdə milli-mənəvi dəyərlərin, qadın qəlbinin hərəkətinin daha çox nəzərə alınmasına və siyasi mühitdə təmiz, saf abı-havanın qorunmasına rəvac verir. Mehriban xanım xalqın mənəvi zənginliyini onun ululuğu ilə bağladığından sənətin və mədəniyyətin himayədarına çevrilir. 2006-cı ildə Azərbaycan–ABŞ parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri kimi Amerikaya səfəri zamanı Vaşinqton Tekstil Muzeyində fars xalçası kimi təqdim edilən Şeyx Səfi xalısının Azərbaycan xalqı və onun dövlətçilik tarixi ilə bağlı olması barədə muzey əməkdaşına məlumat verən Mehriban xanım həqiqət carçısı, mənəviyyət elçisi kimi yaddaşlara yazıldı.

Sonsuz qürur, ictimaiyyət hissi ilə qeyd etməli ki, bu gün milli dövlətçilik və müstəqillik tariximizin yeni və parlaq səhifəsinə ilk dəfə olaraq qızıl hərfələrlə yazılmış Birinci Xanım İnstitutu da məhz Mehriban xanım Əliyevanın adı, imzası və onun sərhədlərə sığmayan xoşməramlı fəaliyyəti ilə bağlıdır.

Şərəf CƏLİLİ

lərəarası dostluq qrupunun rəhbəri kimi mühüm xidmətlər göstərmiş, nəaliyyətlər əldə etmişdir. UNESCO-nun 41, İSESCO-nun 51 Xoşməramlı səfirindən biri kimi ilklərə imza atan Mehriban xanım Əliyeva müxtəlif ölkələrin ayrı-ayrı mətbuatında beynəlxalq aləmdə humanist fəaliyyətinə görə M.Rastropoviç, K.Kardinal, L.Məryəm, V.Adamkus, Tereza Ana kimi insanlarla müqayisə edilir.

Ölkənin I vitse prezidenti “Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb”, “Təhsilə dəstək” layihələri ilə yüzlərlə müasir orta məktəb binasının tikilməsinə və bərpasına nail olub. Belə möhtəşəm layihələr hətta ən ucqar dağ kəndlərində, çadır şəhərciklərində, indi isə artıq işğaldan azad olunmuş Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə gerçəkləşdirilir. Uşaq evləri və internat məktəbləri Birinci xanımın qayğısı ilə yeniləşən Azərbaycanın bir parçasına çevrilib. Bir vaxtlar Xan qızı Natəvan Qarabağın Üzeyir bəy

prioritetlərindən birinə çevrildi.

Müqəddəs əməlləri amalına çevirən, millətin nəcətini elm-üfəndə görən Mehriban xanım Əliyeva vətəndə həyata keçirdiyi genişmiqyaslı layihələrlə kifayətlənmir. Onun “Təhsilə dəstək” layihəsi sərhədləri aşır, dünyanın müxtəlif guşələrində yaşayan soydaşlarımızı unudulmur. Eyni siyasət Gürcüstanda Moskvada, MDB və Avropa dövlətlərində də həyata keçirilir. Mehriban xanım müharibənin və təbii fəlakətin acılarını yaşayan Pakistanda Qız Məktəbinin təməlini qoymaqla Hacı Zeynalabdin Tağıyevin ötən əsrin əvvəlində Pakistanda tüğyan edən xəstəliklərin qarşısını almaq məqsədilə verdiyi mənəvi dəstəyi təkrarlardı. Həm Hacı Zeynalabdin Tağıyevin, həm də xanım Əliyevanın göstərdiyi diqqəti yüksək qiymətləndirən Pakistan xalqı və dövləti bizim 44 günlük Vətən Müharibəmizdə birliyin, bütövlüyün rəmzinə döndü. Şuşa qalasında 3 əzəmətli bayraq dalğalan-

lının və Muğam Mərkəzinin qurucusu kimi tarix yaratdı. Mehriban xanımın iradəsi ilə Dənizkənarı Milli Parkda möhtəşəm Muğam Mərkəzi tikildi. Bu möhtəşəm addım “Azərbaycan muğamları” layihəsi ilə müşayiət olundu. Layihə çərçivəsində işıq üzü görən “Qarabağ xanəndələri” albomu ilə ölməz muğam ifaçıları yenidən dünyaya təqdim edildi. “Muğam–Dəsgah” layihəsi çərçivəsində birbaşa konsertlər lentə yazıldı. Mehriban xanım “Muğam Ensiklopediyası” layihəsinin də gerçəkləşdirilməsinə, onun elektron variantının hazırlanmasına nail oldu. “Muğam İnternet” layihəsinin, beynəlxalq konfransların, festivalların, simpoziumların həyata keçirilməsinə nəzərdə tutan “Muğam dünyası” layihəsi Mehriban xanımın Azərbaycana, eyni zamanda sənətsünaslığa və musiqişünaslığa bəxş etdiyi ən müqəddəs töhfələrdir.

Tarixin müxtəlif dövrlərində qüdrətli şəxsiyyətlər, sərkərdə-xaqanlar yitirən